

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо врахування результатів оцінки
впливу на довкілля та врегулювання деяких питань у сфері поводження
з радіоактивними відходами»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Згідно з частиною третьою статті 2 Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (далі - Конвенція) сторона походження забезпечує, щоб оцінка впливу на навколишнє середовище згідно з цією Конвенцією проводилась до прийняття рішення про санкціонування або здійснення запланованого виду діяльності, внесеного до Додатка І, який може призводити до значного шкідливого транскордонного впливу.

Так, до Додатку І згаданої Конвенції, серед іншого віднесені атомні електростанції та інші споруди з ядерними реакторами (за винятком дослідницьких установок для виробництва та конверсії розщеплюваних та відтворюваних матеріалів, максимальна потужність яких не перевищує 1 кіловат постійного теплового навантаження).

Згідно з частиною першою статті 6 Конвенції сторони забезпечують, щоб в остаточному рішенні про заплановану діяльність були належним чином враховані результати оцінки впливу на навколишнє середовище, включаючи документацію з оцінки впливу на навколишнє середовище, а також зауваження до цієї документації, які одержані відповідно до пункту 8 статті 3 та пункту 2 статті 4, та підсумки консультацій, зазначених у статті 5.

Відповідно до частини п'ятої статті 37 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» рішення про будівництво ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, приймає Кабінет Міністрів України за погодженням з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, на території яких планується будівництво зазначених об'єктів. Рішення приймається на підставі оцінки впливу на довкілля, висновків державної експертизи безпеки установки або об'єкта та інших експертиз відповідно до законодавства.

У зоні відчуження, яка забруднена радіонуклідами та не придатна до подальшого проживання населення, розміщено ряд сховищ радіоактивних відходів, які постійно розширюються та будуються нові. На даний час триває процес перевезення для захоронення та довгострокового зберігання до сховищ зони відчуження радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива з інших регіонів України.

Відповідно до нового адміністративно-територіального поділу України, територія зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення не ввійшла до жодної об'єднаної територіальної громади. Тобто, до відповідних об'єктів, розміщених на території зони відчуження та зони безумовного

(обов'язкового) відселення, неможливо застосувати положення статті 4 Закону України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення» та статті 12-1 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження та є об'єктом визначення окремого закону.

Таким чином, прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами слід віднести до компетенції Кабінету Міністрів України у порядку, визначеному статтею 18 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

2. Цілі та завдання прийняття проекту закону

Проектом закону забезпечується неухильне дотримання положень Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» під час здійснення процедури оцінки трансграничного впливу щодо планованої діяльності будівництва ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення, строків реалізації Стратегії поводження з радіоактивними відходами в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2009 р. № 990, яка відповідає положенням Директив Ради 2011/70/Євратом від 19 липня 2011 року «Про запровадження рамок Співтовариства для відповідального та безпечного управління відпрацьованим паливом та радіоактивними відходами», та врегулює питання розміщення об'єктів поводження з радіоактивними відходами на території зони відчуження.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту закону.

Проектом закону пропонується внести зміни до статті 1 Закону України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення» та Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», передбачивши виключити з переліку об'єктів поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення, що розміщені на території зони відчуження.

Також проектом закону вносяться зміни до статті 5 Закону України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення», передбачивши вимогу додавати до проекту закону про розміщення, проектування та будівництво ядерної установки або об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення, зокрема :

рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля схваленого Міжвідомчою координаційною радою з питань реалізації в Україні Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті та затвердженого в установленому порядку;

звіт про громадське обговорення;

висновок з оцінки впливу на довкілля про допустимість планованої діяльності з встановленням екологічних умов її провадження, які є обов'язковими для виконання.

Також проектом закону вносяться зміни до статті 6 Закону України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення» щодо необхідності прийняття рішення органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки щодо продовження терміну експлуатації існуючих ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення, на підставі висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки шляхом внесення змін до ліцензії на експлуатацію ядерної установки або об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами та висновку з оцінки впливу на довкілля про допустимість планованої діяльності.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання.

Закон України «Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» від 19 березня 1999 року № 534-XIV;

Закон України «Про міжнародні договори України»;

Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;

Закон України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення»;

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;

постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 р. № 877 «Про затвердження Порядку прийняття рішення про здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту закону

Прийняття проекту Закону забезпечить неухильне виконання вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті шляхом врахування результатів оцінки впливу на довкілля під час будівництва ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення та врегулює питання розміщення об'єктів поводження з радіоактивними відходами на території зони відчуження.

Народний депутат України

Василенко Л.В. (224)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Василенко Леся Володимирівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000A68C3000DC268F00
Дійсний до: 26.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 224д9/1-2021/85933 від 10.03.2021

430743